

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ภาคตะวันออก

เชิณพะห้องศูนย์ข้อมูล,
ภาคตะวันออก

อุทัยวรรณ ไชชื่น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

20 ค.ศ. 2546

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

169960

มิถุนายน 2546

ISBN 974-352-378-8

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ชลี มาพุทธ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 26 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผศ.ดร.ธร สุนทรายุทธ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย รวมทั้งครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภาคตะวันออก ที่ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้อำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา จึงทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี

อุทัยวรรณ ไชชื่น

43920631 : สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา ; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

อุทัยวรรณ โชชื่น : ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก (FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF PRIMARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION IN THE EASTERN REGION) อ.ที่ปรึกษา : ธร สุนทรายุทธ, Ph.D., ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม, ค.ด., 138 หน้า. ISBN 974-352-378-8

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการวิจัยในชั้นเรียน แบบบรรยายภาคองค์การ และระดับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก และหาตัวพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนจากตัวแปรขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการสอน การวิจัยในชั้นเรียน และมีติบบรรยายภาคองค์การ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก จำนวน 377 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนมาตรฐานที่ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้นการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาอยู่ในระดับมาก
2. บรรยายภาคองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก เป็นแบบรวบอำนาจ
3. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
4. มิติเป็นแบบอย่าง (X_{10}) การวิจัยในชั้นเรียน (X_3) มิติทางเงิน (X_8) มิติขวัญ (X_6) มิติมุ่งผลงาน (X_9) สามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออกได้ โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 51 ดังสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออกในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.888 + 0.252 X_{10} + 0.273 X_3 - 0.374 X_8 + 0.188 X_6 + 0.206 X_9$$

43920631 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION ;

M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD : FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF PRIMARY SCHOOLS

UTAIWAN CHOCHUEN : FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF PRIMARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION IN THE EASTERN REGION. THESIS ADVISOR : DHORN SUNTRAYUTH, Ph.D., PRASERT SOMPONGTUM, Ph.D., 138 p. ISBN 974-352-378-8

The purposes of this research were to study the level of classroom action research, the organizational climate and the level of school effectiveness, as classified by school sizes and teaching experiences, in primary schools under the Office of the Provincial Primary Education in the Eastern Region, and to determine the predicting of school effectiveness, as classified by school sizes, teaching experiences, classroom action research, and the organizational climate dimensions.

The sample consisted of 377 teachers in primary schools under the Office of the Provincial Primary Education in the Eastern Region. The instrument used for collecting the data was a five – level, rating scale questionnaire. The data was analyzed by means of mean, standard deviation, T-score and stepwise multiple regression analysis.

The results of the study were as follows :

1. Classroom action research in primary school under the Office of the Provincial Primary Education in the Eastern Region, as a whole were rated at a medium level, when considering in each particular aspect, almost all factors were rated at a medium level, except the aspects of survey and problem analysis were rated at a high level.

2. The school organizational climate in primary schools under the Office of the Provincial Primary Education in the Eastern Region was a kind of paternal climate.

3. The school effectiveness of primary schools under the Office of the Provincial Primary Education in the Eastern Region, classified by school sizes and teaching experiences, as a whole was rated at a high level.

4. Thrust dimension (X_{10}) Classroom action research (X_3) aloofness dimension (X_8) esprit dimension (X_6) and production emphasis dimension (X_9) could predict the school effectiveness of primary schools under the Office of the Provincial Primary Education in the Eastern Region. The prediction power was 51% by the predicting equation raw score shown as follows :

$$\hat{Y} = 1.888 + 0.252 X_{10} + 0.273 X_3 - 0.374 X_8 + 0.188 X_6 + 0.206 X_9$$

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
คำถามของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
กรอบความคิดในการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
แนวนโยบายและแนวทางการวิจัยทางการศึกษา.....	14
การวิจัยในชั้นเรียน.....	16
ประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน.....	17
ขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียน.....	19
การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา.....	21
การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา.....	24

บทที่	หน้า
การพัฒนาวิธีการหรือสร้างนวัตกรรม.....	26
การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้.....	28
การสรุปผล.....	31
การเขียนรายงานการวิจัย.....	32
ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน.....	36
บรรยากาศองค์การ.....	39
ประสิทธิผลของโรงเรียน.....	43
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน.....	52
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	69
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล	82

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก	104
ภาคผนวก ข	108
ภาคผนวก ค	120
ประวัติย่อของผู้วิจัย	138

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	63
2 เกณฑ์แบบบรรยาการองค์การ ตามแนวคิดของฮัลปีนและครอฟท์.....	65
3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม.....	71
4 แบบบรรยาการองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก.....	72
5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวมและ รายด้าน.....	73
6 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	74
7 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	75
8 อำนาจพยากรณ์ตามลำดับของตัวแปร ที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม.....	77
9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวม จากตัวพยากรณ์ 5 ตัว ของตัวแบบที่ 5 ในตารางที่ 8.....	78
10 ค่าคงที่ ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ และผลการทดสอบนัยสำคัญในการพยากรณ์ ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวม.....	79
11 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก.....	118

12	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก.....	119
13	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม ด้านการสำรวจ และวิเคราะห์ปัญหา.....	121
14	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม ด้านการกำหนด วิธีการแก้ปัญหา.....	122
15	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม ด้านการพัฒนา วิธีการหรือสร้างนวัตกรรม.....	123
16	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม ด้านการนำ วิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้.....	124
17	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่การวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม ด้านการสรุปผล..	125
18	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง.....	126
19	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก.....	127
20	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม.....	128

21	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก โดยรวม ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี.....	129
22	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง.	130
23	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก.....	131
24	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมได้.....	132
25	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี.....	133
26	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูง.....	134
27	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอนด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก...	135
28	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้า กับสิ่งแวดล้อมได้.....	136

- 29 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออก จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการสอนด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี 137

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	7
2 ความแตกต่างระหว่างสภาพจริงกับสภาพที่ต้องการให้เกิด.....	22
3 ความแตกต่างระหว่างสภาพจริงกับสภาพที่ต้องการให้เกิด.....	22
4 เปรียบเทียบสภาพปัญหาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต.....	23